

Frank Martela

Johdatus Esa Saarisen kohottavuusfilosofiaan

Puhe Esa Saarisen 60v-juhlaseminaarissa 12.8.2013

Hyvät naiset ja herrat, olemme tänään mysteerin edessä.

2600 vuotta sitten Lao Tse kirjoitti kirjansa Tao te Ching, joka voitaisiin suomentaa esimerkiksi Taon tieksi. Kirja kertoo Taosta, kiinalaisen elämänfilosofian ydinkäsitteestä.

Heti alussa kirja tähdentää, että Tao on enemmän kuin tekninen käsite tai asia josta voidaan puhua. Tao tulee todeksi ainoastaan eletyissä elämässä. Kirja alkaa kuuluisilla sanoilla: "Se Tao, joka voidaan ääneen lausua, ei ole oikea Tao."

Olemme täällä tutustumassa mysteeriin nimeltä Esa Saarinen. Ja uskon että jälleen pelkkä puhe tai käsitteet tai teknisesti muotoillut kirjalliset teesit eivät voi tyhjentävästi ratkaista tätä mysteeriä. Jos haluaa ymmärtää Esa Saarisen elämänfilosofiaa, on ymmärrettävä että:

"Se Esa, joka voidaan ääneen lausua, ei ole oikea Esa."

Esa on ensisijassa filosofian harjoittaja. Hän pyrkii synnyttämään kuulijoissaan ajattelun liikettä, laittamaan heissä käyntiin prosessin, joka jollakin tavalla vahvistaa heidän kykyään elää kukoistava elämä. Hän ei opeta tiettyjä teknisiä teesejä, vaan pikemminkin kutsuu kuulijansa matkalle kohti oman elämänsä kohottumista.

Tässä mielessä Esan toiminta on monella tapaa lähempänä antiikin filosofian koulukuntia – stoalaisuutta, epikurolaisuutta, Platonin akatemiaa ja Aristoteleen lykeionia - kuin nykyaikaista vertaisarvioitua ja kuivan akateemista filosofian tutkimista.

Tuntumallisuudet, herkkyydet, eleet, sinfoniallisuudet, hellän dynaamiset kohtaamiset, rakkaudet (ja nimenomaan rakkaudet monikossa), nämä ovat sitä vaikeasti käsitteellistettävää ydinmaaperää, jonka kautta Esan kohottavuusfilosofia puhkeaa kukkaansa.

Ja jotta pääsisimme käsin kosketeltavalla tavalla heti kättelyssä yhteyteen tämän E. Saarisen filosofian kokemuksellisen ulottuvuuden kanssa, ehdottaisin seuraavaa:

Kun on tiedossa se että siinä missä istut on ehkä joku tuttu sun vieressä, mutta edessä ja takana todennäköisesti niin ei ole tuttuja – ainakaan vielä. Niin mitä mä tässä rohkenisin ehdottaa on, että käytettäisiin tässä tommonen, melkein mä sanoisin kaks kolme minuuttia synnyttääksemme tässä salissa aivan siis sensaatiomainen hellän dynaaminen kohtaamishetki. JOnka rakenne on se, että jokainen nousisi ylös ja tempaisi joka suuntaan poskisuukkoja ja muita voimahalauksia. Ja siinä voi vähän kertoa itsestään: Kuka sä oot ja mitä sä häärrät? Niin olkaa hyvä, tempaiskaa joka suuntaan hellän dynaamisia kohtaamisia:

Mistä idea juhlakirjaan syntyi?

Itse sain ensimmäisen suoran kosketuksen Esa Saariseen, kun TKK:n informaatioverkostojen ensimmäisen vuoden opiskelijana eli fuksina kävelin sisään tässä samassa rakennuksessa sijaitsevaan B-saliin keväällä 2002 kuuntelemaan Esan luentoa.

Ja kun sanon suoran kosketuksen, niin tarkoitan sitä aika kirjaimellisesti. Kosketin Esa Saarisen kättä, kun Esa tervehti minua saliin kävellessäni.

Luento oli hyvin eri tyyppinen kuin mitä odotin. Se oli itse asiassa hyvin eri tyyppinen kuin mikään luento, jota olin koskaan aiemmin ollut kuulemassa. Esa kertoi tarinoita omasta elämästään, näytti videoita, hyppi teemasta toiseen näennäisen satunnaisesti.

Luennon jälkeen minulla oli tunne että tässä on jotain, mutta en yhtään osannut sanoa mitä. Homma ei oikein pudonnut mihinkään valmiiseen lokeroon. Se ei ollut esitelmä filosofian historian suurten hahmojen ajattelusta, se ei ollut tietyn yksittäisen teesin esittämistä. Luento ei ylipäänsä tuntunut pyrkivän välittämään mitään tiettyä informaatiota kuulijoilleen. Mutta mitä se luento sitten pyrki tekemään, sitä en tiennyt.

Mysteeri jäi kutkuttamaan mieltäni. Kävin TKK:n luennoilla lisää, sinä ja seuraavina vuosina. Sitten osallistuin ensimmäiseen nuorisolle suunnattuun Tulenkantajat Pafos-seminaariin vuonna 2004. Pari vuotta myöhemmin osallistuin toiseen Pafokseeni. Päädyin myös kesätöihin Systeemianalyysin laboratorioon tutkimaan systeemiällyn käsitettä Esan ja Raimon johdolla. Sitten olinkin jo kirjoittamassa yhteisartikkelia Esan kanssa relationaalisesta psykoanalyysistä ja siitä mitä siinä tapahtuu ihmisten välillä. Uskon että olen myös lukenut valtaosan Esan kirjallisesta tuotannosta, lähtien liikkeelle Punkakatemiasta ja Terässinfoniasta ja päätyen tuoreimpiin akateemisiin artikkeleihin Rortysta ja Pafos-seminaarista. Lisäksi kirjoitin väitöskirjani Esa Saarisen ohjauksessa. Tämän neljän vuoden projektin aikana meillä oli valtava määrä kohottavia kahdenkeskisiä keskusteluita ja tutustuin Esaan ja Esan ajatteluun jälleen huomattavasti paljon syvemmin.

Kaikesta tästä huolimatta mysteeri nimeltä Esa Saarinen ei ole ratkennut. Ja jossain vaiheessa ymmärsin että en pysty sitä yksin avaamaan.

Itse asiassa on myönnettävä että idea tähän tänään julkaistavaan kirjaan syntyi jo neljä-viisi vuotta sitten. Silloin mielessäni kävi ensimmäisen kerran ajatus siitä, että olisi kirjoitettava kirja E. Saarisen ajattelusta. Mutta sen kirjan ei pitäisi olla kenenkään yksittäisen ihmisen kirjoittama, vaan pikemminkin kokoelma artikkeleita, joissa eri kirjoittajat lähestyvät mysteeriä nimeltä E. Saarinen eri suunnista. Ja tämä kirja voisi olla täydellinen syntymäpäiväjuhlakirja, samanlainen kuin Cameo-kirja oli 10 vuotta sitten. Tämä idea mielessä menin sitten googlaamaan Esa Saarisen syntymävuotta ja jouduin pettymään. Esa oli silloin vasta 56 vuotta, joten homma joutuisi odottamaan useamman vuoden.

Onneksi nykyaikaiset sähköiset kalenterit mahdollistavat muistutusten laittamisen pitkälle eteenpäin. Niinpä vuosi sitten keväällä kalenterini muistutti minua että E. Saarisen 60v-syntymäpäivään aikaa on enää reilu vuosi. Oli aika ryhtyä toimeen.

Kiitokset

Tiedostin heti, että tällaista työtä ei tehdä yksin, joten tarvitsin rinnalleni päteviä kavereita, joiden kanssa yhdessä lähteä tekemään tästä kirjaideasta todellisuutta. Ja minun ei tarvinnut paljoa miettiä ennen kuin tiesin ketkä haluaisin mukaan tähän projektiin. Otin yhteyttä Jaakko Korhoseen, Peter Kenttään ja Lauri Järvilehtoon ja maanantaina 11. kesäkuuta 2012 tapasimme ensimmäistä kertaa kirjan tiimoilta.

Siksi haluan käyttää tässä yhteydessä tilaisuutta hyväkseni ja kiittää Lauri Järvilehtoa, Jaakko Korhosta ja Peter Kenttää, joiden kanssa nelistään olemme puurtaneet tämän kirjan kimpussa, aluksi abstraktissa ideointi-maailmassa. Ja viimeisessä vaiheessa hyvinkin konkreettisesti kirjalaatikoiden kantamisvaiheessa. Kaikki kolme ovat tehneet upeaa ja paneutunutta työtä tämän kirjan eteen. Lauri on suvereenilla osaamisellaan ja visionäärisellä ajattelutavallaan luonut monia uusia ideoita jotka tekevät tästä kirjan kokonaisuudesta monta astetta arvokkaamman kokonaisuuden. Jaakon panos on myös ollut tärkeä läpi projektin. Erityisesti nyt viimeisen reilun viikon ajan Jaakko on tehnyt hartiavoimin töitä täällä Otaniemessä tämän tilaisuuden onnistumisen eteen. Sillä välin kun minä, Lauri ja Esa olimme filosofisessa konferenssissa Ateenassa – ja Peter valmistautumassa omiin häihinsä –, on Jaakko täällä Suomessa hoitanut kaiken sen valtavan määrän asioita, jotka jonkun on pakko hoitaa, että tällainen tilaisuus onnistuu. Jaakko on siis koko viime viikon puurtanut melkein pä täyspäiväisesti tämän tilaisuuden onnistumisen eteen. Kiitoksia Jaakko siitä! Samoin Peter on eri vaiheissa tehnyt upeaa työtä kirjan eteen. Peter on valitettavasti häämatkallaan eikä päässyt paikalle tähän tilaisuuteen. Tai ehkä on hiukan väärin sanoa että 'valitettavasti häämatkalla'. Peter on onnellisesti häämatkallaan, joka valitettavasti osui samaan aikaan tämän tilaisuuden kanssa.

Haluan myös kiittää Marjaana Virtaa, joka Esan luottograafikkona oli meidän ehdoton ykkösvaihtoehtomme kirjan graafisen ilmeen toteuttajaksi. Kansi on mielestäni erittäin vakuuttava ja uskon yleisön olevan samaa mieltä. Kiitoksia siis Marjaana että lähdit mukaan ja myös siitä, että jaksoit lävitse kaikki viime hetken viilaukset joita taittoon tuli.

Lisäksi haluan kiittää Hannele Walleniusta ja Tuotantotalouden laitosta kirjaprojektin merkittävästä tukemisesta sen eri vaiheissa. Ja kiitokset myös Aalto Sciencen viestinnän Aila Blombergille, joka järjesti tämän tilaisuuden videoinnin ja kirjan lisäpainoksen. Haluan myös kiittää Aalto-yliopiston tukisäätiötä kirjan tukemisesta sekä Nordprintiä kirjan ripeästä painamisesta.

Lisäksi on paljon muita, jotka ansaitsevat kiitoksensa, kuten Mintie Das joka oikoluki kirjan englanninkieliset artikkelit tai Markku Hautala, joka hoisi banaanit paikalle tämän tilaisuuden tauolle.

Erikseen on vielä kiitettävä professori Raimo Hämäläistä Systeemianalyysin laitokselta merkittävästä tuesta projektin edistämisen eri vaiheissa. Raimon panoksesta on pakko mainita kaksi kuvaavaa esimerkkiä: Ensinnäkin kirjan nimi on Raimon käsialaa. Minä, Lauri Jaakko ja Peter pyörittelimme pitkään lävitse erilaisia nimiä, kuten 'sivupöydän keskusteluja Esa Saarisesta', 'hellän dynaamisia kohtaamisia Esa Saarisen kanssa' ja niin edespäin. Lopulta päädyimme nimeen 'Säkenöivää ajattelun liikettä - Näkökulmia filosofi Esa Saarisen vaikuttavuuksiin.' Mikä on ihan hyvä nimi. Mutta sitten Raimo kuuli nimestä ja totesi että mitä

jos se olisi yksinkertaisesti 'Elämän filosofi'. Ja hetken aikaa tätä maisteltuamme olimme, että kyllä, itse asiassa sehän sen nimen täytyy olla.

Toinen Raimon keskeinen kontribuutio on se että olemme tänään tässä salissa. Kun etsimme sopivaa salia niin soitin vahtimestareille ja kysyin M-salista: "Valitettavasti se on varattu". "Ok, etsitään joku muu sali". Isoin vapaa sali oli AS2 Tuas-talossa johon mahtuu 300 ihmistä. Kun ilmoittautumismäärä räjähti käsiin, kyseinen sali kävi kuitenkin aivan liian pieneksi.

Tässä vaiheessa toiminnan mies Hämmäläinen otti homman haltuunsa. Raimo soitti ja kysyi M-salin varaustilannetta. Mutta ei pysähtynyt siihen että sali on varattu, vaan kysyi kuka sen on varannut. Ja sen jälkeen alle päivässä hoisi kyseisen varauksen muualle, jotta me saimme tämän salin itsellemme. Eli Raimoa on kiittäminen siitä, että me kaikki mahduimme tänään tänne saliin.

Lisäksi on kiitettävä Pipsaa, joka on ollut meidän salainen agenttimme. Kirja pysyi salassa Esalta loppuun saakka, mutta matkan varrella tarvitsimme paljon sellaista tietoa, jota vain Pipsa pystyi meille antamaan. Kiitos siis Pipsa omasta panoksestasi kirjan kanssa ja myös siitä vankkumattomasta kannustuksesta, jota sinulta saimme projektin alusta lähtien!

Ja lopulta haluan kiittää kaikkia kirjaan kirjoituksen tai haastattelun antaneita siitä, että lähditte mukaan tähän projektiin ja annoitte oman panoksenne sille kokonaisuudelle, joka tämä kirja on. Yhtäkään ihmistä ei tarvinnut maanitella mukaan projektiin, vaan kaikki lähtivät erittäin innostuneina mukaan. Tämän kirjan vahvuus on nimenomaan sen moniäänisyydessä, saamme monta hyvinkin erilaista perspektiiviä Esan ajatteluun. Siksi oli upeata nähdä miten te kaikki kirjoittajat olitte valmiita heittäytymään tähän haasteeseen ja kirjoittamaan oman näkemyksenne Esan toiminnasta ja ajattelusta. On ollut suuri kunnia työskennellä teidän kaikkien kanssa tämän projektin aikana.

Esan filosofian kolme vaihetta

Kiitosten jälkeen voisin ehkä sanoa vielä johdatuksena seuraaviin puheenvuoroihin jotakin yleistä Esa Saarisen ajattelusta. Ja tässä on tärkeitä huomata että Esa Saarisen ajattelu ja toiminta ei ole kaikkina aikoina ollut täysin samanlaista. Se on muuttunut ja laajasti katsoen Esan toiminta voitaisiin jakaa kolmeen jaksoon.

Ensimmäinen jakso, jota voisi kutsua analyttiseksi, lähti toden teolla käyntiin kun 24-vuotias Esa Saarinen väitteli tohtoriksi teoreettisesta filosofiasta vuonna 1977. Tämä ensimmäisen vaiheen Saarinen oli nuori akateeminen lupaus, jonka tieteelliset artikkelit olivat tiukan formaaleja tutkimuksia filosofisen logiikan parissa. Väitöskirjan aihe oli *Taaksepäin katsovat operaattorit intensionaalisessa logiikassa ja filosofisessa analyysissä*. En itse tiedä mitä se tarkkaan ottaen tarkoittaa, mutta jotakin keskeistä se oli, koska nuoren Saarisen artikkeleita julkaistiin filosofian alan johtavissa kansainvälisissä lehdissä ja hänet valittiin yhden alan keskeisimmän journalin, *Synthesen*, toimittajakuntaan. Tässä vaiheessa näytti vahvasti siltä, että Saarinen oli matkalla jonkin Yhdysvaltalaisen yliopiston huippuvirkaan.

Mutta melkeinpä samanaikaisesti kun tämä ensimmäinen vaihe nousi kukoistukseensa, alkoi sen rinnalla kasvaa Esa Saarisen filosofian toinen vaihe. Tätä vaihetta voidaan kutsua teknisesti termillä *ekspressiivinen eksistentialismi*. Sen alkuhetki koettiin kun *Ilta-Sanomat*

haastatteli tuoretta tohtoria ja kysyi lempimusiikkia. Saarinen vastasi Hurricanes, koska se kuulosti kovemmalta jutulta kuin Beach Boys, ja ura mediassa oli alkanut. Pelkkä akateeminen rooli ei tyydyttänyt Esaa, Esa halusi koskettaa Suomen kansaa filosofiallaan. Syntyi mediafilosofi E. Saarinen joka nahkahousuissaan ja myöhemmin Pipsan valitsemissa värikylläisissä pikkutakeissaan esiintyi tiuhaan erilaisissa medioissa. Esa halusi herättää ihmiset ajattelemaan, synnyttää jokaisessa meissä pienen filosofin. Ja tätä varten viesti oli räätälöitävä yleisön mukaan, akateemisen kuiva kieli ei toiminut. Kuten Esa itse on todennut: ”Jotta filosofialla olisi merkitystä sen täytyy sytyttää Sen täytyy luoda energiaa ja liittyä arkipäivään.”

Ja Esa onnistui puhuttelemaan ihmisiä. Sen lisäksi että Esa esiintyi mediassa – jopa naistenlehdissä – Esan luentosarjat Helsingin Yliopistolla keräsivät useampisatapäisiä ennätysyleisöjä vuodesta toiseen. Esan länsimaisen filosofian historiaa käsittelevästä kirjasta tuli klassikko, josta on otettu jo 11. painosta. Lukion oppikirjaa taasen on myyty yli 60.000 kappaletta. Molemmat kirjat ovat houkuttelleet filosofian pariin valtavasti ihmisiä, jotka ennen niitä eivät tieneet että voisivat ikinä olla kiinnostuneita filosofiasta. Tämä toisen vaiheen Esa Saarinen siis toi filosofian alas norsunluutorneista ja puki sen sellaiseen muotoon, että se kiinnosti ja innosti suurta yleisöä.

Samanaikaisesti toinen vahva päämäärä erityisesti 80-luvulla oli ravistella jämähtänyttä suomalaista kulttuurielämää. Moni 2000-luvulla Esaa kuullut voi yllättyä kun hänelle kerrotaan että Esa oli silloin kulttuuriradikaali, joka ärsytti kirjallista kulttuurikansaa gonzo-journalismillaan ja erilaisilla tempauksillaan. Lamaantunut yhteiskunta ja kulttuurielämää hallitseva pysähtyneistö oli Esan vihollinen, jota vastaan hän hyökkäsi häivyttämällä rajaa korkean ja matalan kulttuurin välillä ja julistautumalla pinnalliseksi.

Filosofiselta kannalta tätä siirtymää voidaan hahmottaa siirtymänä pois niistä loogisista tutkimuksista, joista Esa oli väitellyt, kohti eksistentialisempia filosofeja. Erityisesti Jean-Paul Sartre oli suuri inspiration lähde sekä ajatuksellisesti että toiminnallisesti. Ennen kaikkea Esa Saarinen pyrki vapauttamaan ihmisiä. Auttamaan heitä irtautumaan yhtenäiskulttuurin kahleista ja löytämään oma henkilökohtainen olemisen tapa. Kuten Saarinen itse 90-luvun alussa totesi: ”Filosofia on vapautuksen voimia. Se on terveen järjen tykkityltä ja uskallusta ajatella omilla aivoillaan. Se on pyrkimystä kehitellä maailmanjäsenyksiensä oma henkilökohtainen tyyli.”

Okei, yhtenäiskulttuuri on kahle, se on harmaata uomaelämää. Filosofia on vapautuksen voima. Mutta kysymys kuuluu vapaaksi mihin? Kun kahleista päästään irti, mitä sitten?

Tästä kysymyksestä lähtee liikkeelle Esa Saarisen filosofian kolmas vaihe, jota voidaan Peter Kentän lanseeraamaa termiä käyttäen kutsua *kohottavuusfilosofiaksi*. Siinä pyrkimyksenä on hahmottaa, mitä on se kukoistava ihmiselämä, minkälainen ihmiselämä voi parhaimmillaan olla.

Ja tässä Esa ammentaa laajasti sekä positiivisesta psykologiasta kuin antiikkisesta hyvän elämän filosofiasta, unohtamatta tietenkään vauvatutkimusta, josta löytyy hämmästyttäviä tutkimuksia, jotka auttavat valaisemaan sitä valtaisan rikasta sanattoman vuorovaikutuksen kenttää, josta ihmisten välinen yhteys rakentuu.

Keskeisiksi teemoiksi kolmannessa vaiheessa nousevat usko jokaisesta ihmisestä löytyvään suuruuteen ja hyvytyteen. Eli ajatus siitä, että jokainen meistä voisi olla enemmän kuin mitä hän *de facto* tällä hetkellä on. Että oikeissa olosuhteissa ihminen voi löytää itsestään voimavaroja, innostuksen kohteita tai tunteita, joita hän ei aiemmin tiennyt itsessään edes olevan.

Toinen olennainen teema on ihmistenvälisyys. Meistä jokainen olemme toinen toisillemme latistuksen lähteitä tai kukoistuksen käynnistäjiä. Valtaosa siitä, mikä ihmiselämässä on kaunista, tapahtuu ihmisten välillä. Siksi on niin sääli kuinka paljon me hukkaamme mahdollisuuksia olla läsnä toinen toisillemme, kuinka usein me ollaan toiselle vähemmän kuin mitä me voisimme olla. Ja kuinka moni vuorovaikutustilanne lässähtää, vaikka kumpikaan osapuoli ei olisi halunnut näin käyvän. Toisaalta oikean vastavuoroisen avoimuuden kautta vuorovaikutustilanne voi kasvaa lämpimän kukoistavaksi.

Samalla Esan opetuksessa ja vuorovaikutuksessa alkaa korostua pyrkimys auttaa jokaista ihmistä löytämään yhteys siihen, mitä tämä ihminen voisi parhaimmillaan olla. Kyse on loputtoman ihmisuskon projektista, jossa Esa toimii jonkinlaisena filosofisena kättilönä, joka auttaa ihmistä synnyttämään jotakin sellaista, joka jo oli piilevänä hänessä itsessään.

Esa Saarinen ja seuraava vaihe

Kun tullaan nykyhetkeen, niin itse näkisin että Esa on jollakin tavalla seuraavan, neljännen, vaiheen kynnyksellä. Se Esa joka 30 vuotta sitten hylkäsi uran Yhdysvaltojen huippuyliopistoissa on nyt kysytty vieras näissä laitoksissa. Tänä vuonna Esa on luennoinut muun muassa Columbia Universityssä New Yorkissa sekä Harvardin yliopiston Project Zero-tutkimusryhmän Good Work-konferenssissa. Edessä on vielä syksyllä esimerkiksi luento Positiivisen Psykologian koulutusohjelmassa Pennin yliopistossa. Samalla myös kirjoituksia Esalle keskeisistä teemoista on alkanut syntyä tiheämpään tahtiin. Jotain uutta on syntymässä, vaikka lienee liian aikaista sanoa mitä tämä uusi on.

Mutta ehkä siitä voisi sanoa sen verran, että kun Esa lähti rakentamaan omaa juttuaan 80-90-luvulla niin hän lähti varsin irralleen akateemisen filosofian perinteisestä muotista. Tämän vuoksi Esa oli aika yksin liikkeellä, kukaan muu ei tehnyt oikeastaan mitään samansuuntaista. Eli Esa loi omaa suuntaansa täysin tuntemattomiin vesiin. Tai suomalaisemman vertauskuvan mukaan: Esa lähti luomaan latua umpihankeen.

Mutta nyt ajat ovat muuttuneet ja näyttää siltä että maailmalta on hiljalleen alkanut löytyä paljon enemmän vastakaikua sille lähestymistavalle, jota Esa on toiminnassaan rakentanut. Positiivinen filosofinen käytäntö, jota Esan toiminta edustaa, alkaa jäsentyä esiin yhä selvempänä kun tiede ja filosofia ovat molemmat uudelleenlöytäneet niitä teemoja, jotka siihen kytkeytyvät. Erityisesti positiivisen psykologian nopea nousu psykologian valtavirtaan on resonoinut vahvasti monen Esan opin kanssa.

Eli tämä kirja ilmestyy juuri oikeaan aikaan, tämän neljännen vaiheen kynnyksellä. Ja tämän kirjan yksi funktio onkin toimia sytykkeenä tämän Saarisen lanseeraaman uudenlaisen filosofian tekemisen tavan ymmärtämisessä. Kirja pyrkii tarjoamaan 17 eri vastausta siihen, mistä siinä on kyse ja näin lisäämään meidän ymmärrystämme siitä, mikä lopulta on se ainutlaatuinen positiivinen filosofinen käytäntö, jota Esa Saarinen on ollut luomassa.

Mysteeri nimeltä Esa Saarinen ei ehkä vieläkään ole ratkennut, mutta meillä on nyt huomattavasti enemmän tukipilareita, joiden kautta voimme sitä ymmärtää.

Henkilökohtainen loppukiitos

Ehkä tällaisena henkilökohtaisempaan lopetukseen tälle puheelle haluaisin sanoa muutaman sanan Esalle: Perinteisesti suomalainen mies kiittää teoillaan, ei sanoillaan. Vaikka tällaiset stereotyyppit jurosta suomalaismiehestä ovat osittain Esankin vaikutuksesta karsiutuneet niin tiettyssä mielessä henkilökohtaisella tasolla tämä projekti on minulle ollut tapa kiittää Esaa kaikesta siitä tuesta, inspiraatiosta ja kohottavista keskusteluista, joita itse olen sinulta tässä viimeisen kymmenen vuoden ajan saanut.

Väitöskirjani on valmistunut ja tällä hetkellä olen Yhdysvalloissa tekemässä post docia. Eli tiettyssä mielessä voidaan sanoa, että seison nyt tutkijana omilla jaloillani.

Mutta mitä tahansa tulevaisuudessa teen tai kirjoitan niin tulen aina olemaan Esa Saarisen oppilas. Ilman Esan vaikutusta minusta ei olisi kasvanut sellaista ajattelijaa kuin minkäläinen minusta nyt on kasvamassa. Jonkun toisen ohjaajan alaisuudessa en olisi ehkä lähtenyt tutkimaan vanhainkodin hoitajien ja vanhusten välistä hoivayhteyttä, joka aiheena ei kuitenkaan ole ihan Tuotantotalouden laitoksen valtavirtaa. Ilman E Saarisen vaikutusta en olisi löytänyt sitä valtavaa syvyyttä, joka ihmisten välisessä kohtaamisessa kuplii pinnan alla. Sekä se mitä tutkin, miten sitä tutkin, miten pyrin aiheistani kertomaan laajemmalle yleisölle ja miten yleisesti ottaen elän omaa elämääni ja kohtaan toiset ihmiset on kaikki suuresti kehittynyt sen ansiosta että silloin vuonna 2002 astuin sinne B-saliin.

Eli jos minulta viidenkymmenen vuoden päästä kahdeksankymppisenä jossain haastattelussa kysytään, ketkä on sinuun keskeisesti vaikuttaneita filosofeja, niin vastaus on sama kuin se on nykyäänkin. Yksi aivan keskeisistä vaikuttajista oli Hyvinkäältä kotoisin oleva professori Esa Saarinen.

Siksi se panos, jonka mä itse olen tähän kirjaan laittanut, niin se on mun oma tapani kiittää sua Esa kaikesta siitä mitä mä oon sulta saanut.